

Met kleine, menselijke verhalen het grote verhaal levend houden

LF2018 stond bol van projecten rond 'iepen mienskip'. Wat hebben die opgeleverd? Hebben ze iets duurzaam in gang gezet? Vandaag: Jorrit Brenninkmeijer, initiatiefnemer van Expeditie Oerpolder.

Wearde foar letter

Diane Romashuk

Mensen die op een willekeurige plek hun fiets parkeren en er even een paar minuten naast gaan staan. Het is een opmerkelijk gezicht, maar voor sommige bewoners van Workum en It Heidenskip inmiddels ook een vertrouwd gezicht.

De 'afstappers' zijn deelnemers aan Expeditie Oerpolder. Via hun smartphone luisteren ze op de tien kilometer lange fietsroute tussen de twee plaatsen op dertien plekken naar evenzoveel verhalen, anekdotes en geluiden. „Er zijn ook wel eens mensen uren verdwaald geweest”, weet initiatiefnemer Jorrit Brenninkmeijer uit Amsterdam. „Het is wel een expeditie, zeg ik dan maar, je moet er wat voor over hebben.”

De in het Culturele Hoofdstadjaar gelanceerde audiotour trok in het eerste seizoen al zo'n vijftienduizend belangstellenden. „Hoeveel daarvan echt op de fiets zijn gestapt is lastig te zeggen. De audiofragmenten zijn via de website ook gewoon thuis te beluisteren.”

De fragmenten worden ingeleid door gids Douwe, gespeeld door acteur en geboren Workumer Thijs Feenstra. De verhalen die volgen worden verteld door Hylke Speerstra, schrijver van onder meer het boek *De Oerpolder* dat verhaalt over het gebied, en door (oud-)bewoners. „Alle verhalen houden enigszins verband met de polderstreek en hoe

de mensen hier door de jaren heen het hoofd boven water probeerden te houden. Hylke vertelt vooral historische anekdotes; van over een dijkdoorbraak tot bij zijn favoriete boerderij in het gebied. De bewoners vertellen eigen verhalen.”

Zo vertelt iemand wiens vader strontschipper was over het ontstaan van de Strontrace en ook de speaker van de fierljepwedstrijden in Fryslân. Johannes Haanstra uit It Heidenskip, neemt het woord. Een verhaal over de De Tjasker wordt verteld door Itte Groenhof, die deze watermolen en het gebied eromheen zestig jaar lang beheerde. „Twee maanden na de opnames overleed ze helaas. In overleg met haar familie hebben we haar verhaal als eerbetoon toch opgenomen in de tour.”

Lokale kinderen zingen een liedje en de handen werden ook ineens geslagen met Museum Warfums Erfskip, het startpunt van de audiotour.

Brenninkmeijer, van oorsprong radiomaker, maakte met zijn audio-bureau Het Fotogenieke Geluid al diverse audiotours. Die voor Fryslân was zijn eerste die voert over het platteland. „Mijn vader is Fries, mijn ouders wonen nu in Warns, en vroeger gingen we vaak op vakantie in Súdwest-Fryslân; dus met het gebied was ik al wel vertrouwd.”

Mee eten

Door de tour leerde hij nu ook de inwoners goed kennen. Onder meer de gastvrijheid die hij als westerling ondervond imponeerde. „Ik werd geregeld uitgenodigd om mee te

Jorrit Brenninkmeijer legt voor Expeditie Oerpolder het geluid vast van watermolen de Tjasker in It Heidenskip. Foto: Het Fotogenieke Geluid

Kleine verhalen zeggen soms heel veel over wie we zijn als mensen

eten en iedereen bleek heel bereid om mee te helpen. It Heidenskip heeft een fanfare én een toneelvereniging, dat verwacht je niet direct van een dorp met maar zo'n 350 inwoners. Maar dat maakt juist het besef groot dat je samen moet zorgen dat het levendig blijft.”

Met de audiotour hoopt hij met muziek, geluiden maar vooral met kleine, menselijke verhalen de grote verhalen van het gebied levend houden. „Gote gebeurtenissen

worden vaak als eerste al vastgelegd, terwijl de kleine soms veel meer zeggen over wie we zijn als mensen. Zo is een 86-jarige vrouw te horen wier ouders winkelier waren in It Heidenskip. Met haar woorden legt ze een fantastisch tijdsbeeld vast van hoe het leven daar zeventig jaar geleden was.”

Ook de bewoners leerden elkaar soms nog beter kennen door het project. „Er zit ook een ontroerend verhaal in de tour van een kleindochter van een boerengezin. In de Tweede Wereldoorlog had een Amerikaanse piloot bij haar familie ondergedoken gezeten. Later vernoemde hij zijn kind naar de moeder van de vertelster. Het was nu de eerste keer dat de kleindochter dit familieverhaal durfde te vertellen.”

De audiotour blijft in elk geval tot en met 2020 gratis te beluisteren

en gebruiken via het digitale platform Izi.travel. „Vijftienduizend belangstellenden is een net aantal voor het eerste jaar, zeker gezien het indrukwekkende aantal activiteiten in LF2018. Het zou mooi zijn als het aantal nog verdubbelt.”

Maar eigenlijk is hij al tevreden. „Ik ben al blij als de audiour één iemand raakt. De (historische) waarde van het audiodocument an sich is ook groot. En Hylke is als schrijver al een geweldige verhalenverteller, maar het was mooi om zijn verhalen nu ook eens anders vast te leggen.” Mogelijk valt er voor het Friese publiek binnenkort meer van Brenninkmeijer te verwachten. „De verhalen van het platteland smaakten daar in elk geval wel naar.”

www.oerpolder.nl/izi.travel/nl/1af3-expeditie-oerpolder/nl